

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **V. M. C.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 5, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 13. 4. 2018, č. j. 106788-3/2018-OPL, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 3. 2019, č. j. 50 A 49/2018 - 41,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 3. 2019, č. j. 50 A 49/2018 - 41, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobkyně podala dne 22. 11. 2017 žádost o zaměstnaneckou kartu spojenou se žádostí o upuštění od osobního podání této žádosti u Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „zastupitelský úřad“). Žádosti byly odůvodněny tím, že ke dni 31. 10. 2017 byl ukončen provoz systému Visapoint z důvodu přechodu na nový objednávací systém, který však dosud nebyl spuštěn.

[2] Usnesením ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3839/2017-HANOI-5, Velvyslanectví České republiky v Hanoji podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítlo žádost žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty a zároveň zastavilo řízení o žádosti o vydání zaměstnanecké karty. Žalobkyně se bránila rozkladem. Ministr zahraničních věcí v rozhodnutí ze dne 13. 4. 2018, č. j. 106788-3/2018-

OPL, se ztotožnil se závěrem, že situace žalobkyně neodůvodňovala upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, a rozklad proti uvedenému usnesení zamítl. Přitom konstatoval, že neúspěšné pokusy žadatele registrovat se přes systém Visapoint nejsou důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti a nedokazují ani, že tento systém nebyl v dané době funkční. Žalobkyně nedoložila žádné zdravotní, respektive sociální důvody, ani jiné skutečnosti, které by mohly odůvodnit upuštění od osobního podání žádosti. Přechod na nový objednávací systém v průběhu měsíce listopadu označil ministr za souladný s § 169d odst. 2, § 169f a § 169h zákona o pobytu cizinců. Zákon o pobytu cizinců žalobci ukládal povinnost podat žádost o zaměstnaneckou kartu osobně v předem sjednaném termínu, termín bylo možné sjednat telefonicky, což judikatura NSS nevyklučuje.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 15. 3. 2019, č. j. 50 A 49/2018 - 41, zrušil rozhodnutí ministra i usnesení zastupitelského úřadu a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že tato rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Zastupitelský úřad totiž nijak nereagoval na tvrzení, že od 31. 10. 2017 nefungoval systém Visapoint a od 9. 11. 2017 byl uzavřen zastupitelský úřad, což žalobkyni znemožnilo sjednat si termín pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu osobně. Toto pochybení neodstranil ani ministr v rozhodnutí o rozkladu. Krajský soud správním orgánům vytkl zejména chybějící výklad pojmu „odůvodněný případ“ (jako důvod pro upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců) ve vztahu k individuálním okolnostem daného případu. Dále krajský soud zkritizoval blíže neodůvodněný závěr ministra, že omezení provozu zastupitelského úřadu není důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. Ministr nepřipustně zúžil rozsah případů odůvodňujících upuštění od osobního podání žádosti na důvody na straně žadatele. Naopak takovým důvodem dle krajského soudu mohou být i technické důvody na straně zastupitelského úřadu. Krajský soud se dále obsáhle věcně vyjádřil k okolnostem, z nichž žalobkyně dovozovala faktickou nemožnost osobního podání žádosti, a v zásadě se s argumentací žalobkyně ztotožnil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobkyně

[4] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatel mj. trvá na tom, že krátkodobé omezení objednávání žadatelů o pobytové oprávnění spojené s přechodem na nový objednávací systém není případem odůvodňujícím upuštění od osobního podání žádosti. I pokud by stěžovatel připustil, že krátkodobý, jasně časově ohraničený výpadek registračního systému je důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti, nepřekročil v žalobcově případě meze správního uvážení. Stěžovatel dále označil část odůvodnění napadeného rozsudku za nesrozumitelnou. Krajský soud totiž stěžovateli vytýkal, že mezi „odůvodněné případy“ pro upuštění od osobního podání žádosti zahrnul pouze zdravotní a sociální důvody, což však neodpovídá odůvodnění rozhodnutí o rozkladu, v němž ministr zahraničních věcí připustil, že uvedený pojem může zahrnovat i překážky na straně zastupitelského úřadu. Konečně stěžovatel namítl, že krajský soud nenařídil jednání, ačkoli stěžovatel ve vyjádření k žalobě nesouhlasil s rozhodnutím věci bez jednání.

pokračování

[5] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že doložila již v řízení před správními orgány nemožnost osobního podání žádosti v rozhodném období, neboť zastupitelský úřad zrušil objednávání pomocí systému Visapoint a nezveřejnil nový systém objednávání k osobnímu podávání žádostí. Tento stav žalobkyně považuje za nezákonný. Upozornila, že budoucí systém bude patrně trpět stejnými nedostatky jako systém Visapoint. Hrozba expirace dokumentů potřebných k žádosti je podle žalobkyně jeden z praktických důsledků, které hrozí žadateli, pokud není schopen provést registraci k podání žádosti.

[6] Stěžovatel v replice k vyjádřením žalobkyně upozornil, že argumentace systémem Visapoint je v kontextu posuzované věci irrelevantní, neboť tento systém v době podání žádosti nebyl funkční. Námitka budoucí nefunkčnosti nového objednávacího systému je taktéž bezvýznamná, neboť jej žalobkyně nemohla vůbec využít a z toho důvodu nemohlo být zasaženo do jejích práv. Podle stěžovatele se přitom ukazuje, že je nový systém objednávání mnohem efektivnější, a to i ve vztahu k úspěšnosti žadatelů o zaregistrování termínu k osobnímu podání žádosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); shledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Při posuzování této věci Nejvyšší správní soud vycházel z rozsudku ze dne 13. 3. 2019, č. j. 6 Azs 30/2019 - 29, v němž byl řešen téměř totožný případ. Dále Nejvyšší správní soud obdobné případy rozhodoval např. v rozsudcích ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 39/2019 - 61, nebo ze dne 26. 3. 2019, č. j. 4 Azs 25/2019 - 26. V nyní posuzované věci není důvod odchytil se od závěrů vyslovených v citovaných rozsudcích.

[10] Nejvyšší správní soud konstatuje, že odůvodnění rozsudku krajského soudu je vnitřně rozporné, tzn. nepřezkoumatelné. Krajský soud totiž stěžovateli na jednu stranu vytkl, že se nezabýval tím, zda lze, popřípadě proč nelze, omezení fungování objednávacího systému považovat za „odůvodněný případ“ pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu (body 24 - 38 odůvodnění napadeného rozsudku), ihned nato však zkritizoval závěr správních orgánů, že „žalobkyní namítané objektivní okolnosti na straně zastupitelského úřadu v podobě omezení jeho provozu nelze pod odůvodněné případy podřadit“ (odstavce 39 a následující téhož rozsudku). Takové odůvodnění nemůže obstát. Pokud má být vadou správního rozhodnutí chybějící výklad neurčitěho pojmu obsaženého v zákoně, nelze mu zároveň vytýkat, že tento pojem interpretuje nesprávně. Nepřezkoumatelný závěr nelze zároveň věcně přezkoumat (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91). Krajský soud v druhé části jeho rozsudku úvahy žalovaného podrobně přezkoumal, přesto učinil závěr

o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, čímž se s odkazem na § 76 odst. 1 s. ř. s. vyhnul rozhodnutí věci při jednání.

[11] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že krajský soud považoval za žalovaného ministra zahraničních věcí, který však není samostatným správním orgánem. Směřuje-li žaloba proti rozhodnutí vedoucího ústředního orgánu státní správy, je žalovaným tento ústřední orgán [k postavení zastupitelského úřadu v obdobné věci, jak je ta nyní, srov. rozsudek ze dne 5. 12. 2018, č. j. 1 Azs 195/2018 - 48, část IV.a)]. Toto pochybení však nemohlo mít samo o sobě vliv na zákonnost rozhodnutí krajského soudu, neboť, jak vyplývá z citované judikatury, ministr zahraničních věcí je funkční složkou Ministerstva zahraničních věcí, a krajský soud tak fakticky jednal s Ministerstvem zahraničních věcí, byť za žalovaného označoval ministra.

[12] Nejvyšší správní soud dále pro urychlení věci uvádí, že závěr rozhodnutí stěžovatele není nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Jak Nejvyšší správní soud uvedl v již citovaném rozsudku č. j. 4 Azs 25/2019 - 26, ve zcela analogické věci, „[s]právní orgány uvedly na samé hraně přezkoumatelnosti, resp. z jejich závěrů implicitně vyplývá, že nemožnost podávat žádosti o pobytová oprávnění po dobu zavádění nového objednávacího systému nepovažují za odůvodněný případ, pro který by mělo být upuštěno od povinnosti podat žádost o pobytové oprávnění osobně. Podle Nejvyššího správního soudu je vzhledem k argumentaci žalobce v řízení o rozkladu a nesporným skutkovým okolnostem případu zřejmé, že správní orgány jeho argumentaci nepřijaly, byť některé argumenty vypořádaly mimoběžně. Nejvyšší správní soud připouští, že se správní orgány vysvětlení svých závěrů mohly věnovat podrobněji, resp. že mohly výslovně uvést, že nepřijímání žádostí o pobytové oprávnění po dobu zavádění nového systému není odůvodněným případem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, nicméně i přesto provedené odůvodnění nebrání tomu, aby ze strany krajského soudu mohla být přezkoumána zákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného.“

IV. Závěr

[13] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou. Rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[14] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2019

JUDr. Jiří Palla

pokračování

předseda senátu